

"ENAKOPRAVNOST" NOVOLETNA JELKA-VESEL PRAZNIK JUGOSLOVANSKIH OTROK

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NOV AMERIŠKI KREDIT JUGOSLAVIJI

Zadnji teden je ameriška Izvozno-uvozna banka odobrila drugi kredit Jugoslaviji in sicer v znesku \$20,000,000. Preteklega septembra je Jugoslaviji bil odobren kredit v istem znesku.

Posojila in kredite potrebuje jugoslovanska vlada za izvedbo svojega Petletnega načrta za industrializacijo dežele. Vsled spora med jugoslovanskim vodstvom in Kominformo je Jugoslavija preusmerila svojo zunanjo trgovino na zapad in sklenila številne trgovinske pogodbe z zapadnimi državami.

Vprašanje je, če so Zedinjene države, ki bi lahko največ pomagale Jugoslaviji, v resnici pripravljene, da pomagajo Jugoslaviji pri izvedbi njenega načrta, katerega cilj je izgradnja socialistične države. Znano je, da se Zedinjene države zoperstavljajo socializmu, celo v omejenih oblikah, in skušajo povsod, kjer le morejo pomagati, da bi se zasebno podjetništvo, to je kapitalizem, ohranil kote ekonomske osnove posameznih držav.

Z Jugoslavijo so Zedinjene države imele do pred dvestimi leti zelo slabe odnose. Jugoslavija je bila ena od onih držav, za katere Državni oddelek ni odobral potne liste, kakor jih danes na primer ne odobrava za potovanje v Bolgarijo. Toda po sporu s Kominformo so se ti odnosi zelo izboljšali. Zedinjene države so obljubile vso potrebno ekonomsko pomoč jugoslovanski vladi, toda obe kreditni posojili v skupnem znesku od \$40,000,000 še zdaleč niso zadosti, da bi z njimi mogla kriti svoje potrebe. Nekaj ji sicer pomagajo v sedanjih ekonomskih težavah, toda jugoslovansko ljudstvo se bo v glavnem moralo opirati na svoje lastne napore in premagovati ovire s svojimi lastnimi silami.

Zdi se, da je jugoslovanski premijer Tito s svojim govorom v Titovih Učicah pospešil novo kreditno posojilo, ko je ostro kritiziral tudi Zedinjene države, ki so obljubile daleč več pomoči, kot pa so jo dejansko poslane.

Čeprav se o teh posojilih govori, da jim niso postavljene nobeni politični pogoji, je težko verjeti, da Zedinjene države pomagajo Titovi vladi zgolj zato, ker so se nenadoma v njo "zaljubile" in jim je po amerškem pojmovanju postala "bolj demokratična." V resnici želi ameriška vlada ohraniti Titovo vladno, ker v njo vlaga svoje politične načrte v mrzli vojni s Sovjetsko zvezo. Računa, da se bo "titoizem" razširil ne samo v drugih vzhodno-evropskih državah, pač pa tudi na Daljnem vzhodu, posebno na Kitajskem. Notranji razkol v bloku socialističnih držav bi največ koristil ameriški zunanji politiki. Našo vlado niti malo ne skrbi, kdo ima prav v tem "ideološkem prepiru," v tem "sporu med komunističnimi državami," pač pa jo zanima, koliko ta spor škoduje Sovjetski zvezi in maja njen vpliv, ki si ga je pridobila po drugi svetovni vojni, ko je skupaj z Zedinjenimi državami postala ena od vodilnih sil na svetu.

Ameriški vladi sicer ni treba postavljati nobenih političnih pogojev posojilom, ki jih odobrava Jugoslaviji. Že sam obstoj "titoizma" je največji kapital, ki ga ima v mrzli vojni. Vprašanje je seveda, če se bodo tudi druge socialistične države uprle Sovjetski zvezi po vzgledu na Jugoslavijo, toda očitno je, da ameriški diplomati in politični voditelji te možnosti ne izključujejo. Vprašanje odnosa med socialističnimi državami je zelo važno, kajti od njega je odvisno, v koliko bodo socialistične države lahko ohranile svojo enotnost proti skupnemu nasprotniku. Vse šibkosti pri teh odnosih, vsa nasprotstva, zapadne sile izkoriščajo sebi v prid, ne pa v prid prizadetih socialističnih držav.

Jugoslovanski voditelji pravijo, da se borijo za resnično neodvisnost in enakopravnost vseh socialističnih držav. Toda, ali je sploh neodvisnih držav na svetu, ki je že razdeljen v dva sovražna tabora?

Jugoslavija lahko ohrani svojo neodvisnost, toda pri tem bi se ne smela vdajati iluzijam, da bo samo za voljo tega prejemala pomoč od sil, ki iščejo in podpirajo samo zaveznike. Jugoslovansko ljudstvo je prestalo ogromne žrtve v vojni, sorazmerno je trpelo več kot katero drugo ljudstvo. Po vojni se je z vso vneto vrglo na delo za obnovo in industrializacijo dežele. Ta delovni polet jugoslovanskih ljudstev je prav tako priznan od vseh poštenih in objektivnih opazovalcev, kakor so bile priznane vse žrtve, ki jih je jugoslovansko ljudstvo priložilo v vojni za zmago nad skupnim sovražnikom.

Pripravljeni darovi za otroke

Socialistična Jugoslavija praznuje vsako leto Novoletno jelko, ki je vesel praznik vseh otrok. Tega priručnega, najveselejšega praznika ne pozna kapitalistični svet. Tudi v Jugoslaviji je bil pred vojno neznan. Takrat sta obiskovala otroke samo Miklavž in Božiček, ki pa nista bila pravična. Razsipno sta razdajala otrokom bogatim in siromašnim. Med njimi je bilo mnogo trdih, žuljevih rok kmetov in delavcev. Vmes so bile roke delavskih žen in mater, ki so imele za seboj trdo, bridko življenje. Te pridne roke so nekoč, v času gospodarskih kriz, s trdim garanjem preživljale številne družine. Danes so se žulji na njih ogladili, postale so mehkejšje. Z veseljem in ljubeznijo so oblikovale in šivale različne igrače za jelko: konjičke, muce, punčke, medvedke. Vsaka bi najraje všla v vsako teh stvaric svoje ljubice srce, da bi bil neznan otročiček, ki ga bo obdarovala jelka, tembolj vesel.

Novoletno jelko pa so prižgale roke delovnih ljudi, graditeljev novega časa vsem otrokom, ki bodo nekoč nadaljevali to njihovo delo in uživali njegove bogate plodove.

V Sloveniji so že poletni začeli s pripravami

Organizacijo prireditelj so prevzele množične organizacije, stroške pa deloma tudi posamezni ljudski odbori, ustanove in sindikalne podružnice, ki so za obdaritev otrok določili velike vsote. S pripravami so začeli že poleti. Od raznih kulturnih in zabavnih prireditev, ki so jih priredili terenski ali krajevni odbori te ali one množične organizacije, so dobiček, ki je vrigel težke tisočake, določili za Novoletno jelko. Posebno iznajdljive pri tem so bile žene — članice Antifašistične fronte žena Slovenije. Že poleti so zbrale razne tekstilne odpadke, nekaj so jih po nizkih cenah kupile tudi v tovarnah, ter so iz njih izdelale različne lične igra-

če, ki so jih prodajale na pionirskih sejnih v Tednu otroka in matere. Ves izkupiček so določile za Novoletno jelko.

Ves zadnji mesec pa je bil posvečen samo pripravam. Vsak prosti trenutek so žene izrabile. Zbirale so se v društvenih prostorih svojih organizacij, v rdečih kotičkih, združenih domovih. Neumorno so rezale, šivale, pletle. Med njimi je bilo mnogo trdih, žuljevih rok kmetov in delavcev. Vmes so bile roke delavskih žen in mater, ki so imele za seboj trdo, bridko življenje. Te pridne roke so nekoč, v času gospodarskih kriz, s trdim garanjem preživljale številne družine. Danes so se žulji na njih ogladili, postale so mehkejšje. Z veseljem in ljubeznijo so oblikovale in šivale različne igrače za jelko: konjičke, muce, punčke, medvedke. Vsaka bi najraje všla v vsako teh stvaric svoje ljubice srce, da bi bil neznan otročiček, ki ga bo obdarovala jelka, tembolj vesel.

Na Silvestrovo je po mestih in vaseh zagorelo tisoče in tisoče jelk. Ze prejšnje dneve so bila razdeljena vabila, s katerimi je jelka vabila male cibane in pionirje za njihovo slavo. Cibani so bili povabljeni na proslavo doma na terenu, večji, pionirji, ki hodijo v šolo, pa v šolo.

Na Silvestrovo je po mestih in vaseh zagorelo tisoče in tisoče jelk. Ze prejšnje dneve so bila razdeljena vabila, s katerimi je jelka vabila male cibane in pionirje za njihovo slavo. Cibani so bili povabljeni na proslavo doma na terenu, večji, pionirji, ki hodijo v šolo, pa v šolo.

Na Silvestrovo je po mestih in vaseh zagorelo tisoče in tisoče jelk. Ze prejšnje dneve so bila razdeljena vabila, s katerimi je jelka vabila male cibane in pionirje za njihovo slavo. Cibani so bili povabljeni na proslavo doma na terenu, večji, pionirji, ki hodijo v šolo, pa v šolo.

Ob novoletni jelki v Tivoliju v Ljubljani

Jugoslavija je upravičena na polno podporo svojih nekdanjih vojniških zaveznikov. Znano je, da je še pokojni predsednik Roosevelt spodbujal jugoslovansko ljudstvo, naj vztrajajo v vojni proti nacistični Nemčiji in fašistični Italiji. Zedinjene države imajo moralni dolg napram Jugoslaviji in bi ji morale pomagati, neglede na obliko vlade in ekonomski ter socialni sistem, ki si ga je jugoslovansko ljudstvo samo izbralo. Toda takšna pomoč bi v resnici morala biti brez vsakih odprtih ali pa skritih vezi in pogojev, ne bi se jo moralo odobravati zgolj zaradi političnih špekulacij v mrzli vojni, ki danes iz malih narodov ustvarja le pijone v veliki šahovski bitki med dvema največjima silama sveta.

pa ti še niso dograjeni, pa v frontnih kotičkih. V mestih in večjih krajih so gorele Novoletne jelke na vseh terenih, v vseh šolah, v tovarnah in raznih ustanovah, v otroških domovih, na otroški kliniki. Dalje so pionirji na ta vesel njihov praznik obiskali bolnike v vojnih bolnišnicah, stare in onemogle v njihovih domovih in vojne invalide ter jih razveselili z veselimi prireditvami in darili.

Kje je bilo najlepše?

Na to vprašanje pač ni mogoče odgovoriti. Saj je bilo povsod tako lepo, vsi prireditelji so se kosali med seboj, da bi dali otrokom najboljše in najlepše.

V večjih krajih so bile tudi velike skupne prireditve. V Ljubljani je bil na Silvestrovo del Tivolskega parka, kjer je veliko otroško igrišče, izpremenjen v pravljico vas, ki se je kopala v morju pisanih luči. Tu je domoval dedek Mraz in razni pravljčni junaki in živali. Poleg gugalnic, tobogana in vrtljaka sta na velikem odru kazala svoje umetnije mojstra umetnega drsanja Palmetova in Lajovic in njuni učenci, med katerimi so se lepo izkazali tudi štiri in petletni cibanci. Na drugem odru so cirkuški artisti predvajali svoje umetnije. Na ribniku pa je na velikem splavu, ki so ga vodili labodi, kraljeval povodni mož, obdan od škrafov, vil in raznih vodnih živali.

Striček Mraz je obiskal na ta dan otroke v tisočih podobah, ki so jim bile vse domače in ljube. V rudarskih revirjih jih je pozdravil oblečen v rudarja udarnika, na vasi kot zadružnik, ki je pripeljal zvrhan voz daril, v Litostroju so jih sprejeli livarji in drugi železarji udar-

niki in novatorji, ki so jim pripovedovali o nastajanju ogromnih turbin za nove hidrocentrale. Drugje zopet jih je pozdravil mornar ali pilot, ki je preromal križem svet, ali v podobi gorenskega očanca, dolenskega dobrovoljčka, šegavega Ribničana.

Na večni poti v Ljubljani, kjer je bila leta 1941 v Vidmarjevi vili ustanovljena Osvobodilna fronta Slovenije, so prižgali jelko že ob dveh popoldne.

Dolga je vrsta imen vseh borcev in aktivistov s tega terena, ki so padli za svobodo. Zanjeta v lovorjev venec visi na častnem mestu v terenski pisarni. Tam poleg je na Silvestrovo zagorela novoletna jelka in vsem odraslim, ki so privedli male cibane na prireditev, se je zdelo, da so mrtvi junaki poleg in da se srečno smehljajo, ko gledajo srečne, pričakujoče očke otrok novega, srečnejšega rodu rojenega v svobodi.

Ko jim je striček Mraz povedal, da jih Tito prisrčno pozdravlja, je mala Breda veselo vzdiknila in iztegnila ročke kakor v objem. Vsi cibani in pionirji Tita dobro poznajo in ga imajo radi, čeprav ga niso še videli živega.

Samo v Ljubljani je bilo po Novoletno jelko obdarovanih 26 tisoč pionirjev in cibancov, v Celju in okolici 20,000, v novomeškem okraju 12,000, v ptujskem okraju 17,800 — ali naj še dalje naštevam? Saj ni potrebno, isto je, če povem, da je za Novo leto jelka v Sloveniji obdarovale vse otroke do 14. leta.

Še nikoli ni bil praznik Novoletne jelke tako lep, vesel, prisen in vseljudski kakor prav letos.

Praznik Novoletne jelke, ki je povezal odrasle in otroke v prisen kolektiv, je svetlo razsvetlil pot v novo leto — leto novih velikih delovnih zmag.

POSILANO (SANSU—CHICAGO)

Igrače pod novoletno jelko

Društveni koledar

MARCA

11. marca, sobota — Clevelandski Slovenci šte. 14 SDZ — Plesna veselica v SND.
17. marca, petek — Sons & Daughters of Erie — Ples v Slov. nar. domu.
18. marca, sobota — Progresivne Slovenke št. 2 — Plesna veselica v SND.
25. marca, sobota — Slovenska narodna čitalnica — Plesna veselica v SND.

APRILA

2. aprila, nedelja — Pasijski klub — Pasijska predstava v SND.
8. aprila, sobota — Decimer klub — Plesna zabava v Slov. nar. domu.
9. aprila, nedelja — Društvo Spartans šte. 576 SNPJ — Ples v SND.
14. aprila, petek — Immaculate Conception Church Holy Name Society — Ples v SND.
15. aprila, sobota — Društvo Da-

nica št. 11 SDZ — Ples v SND.
16. aprila, nedelja — Pev. zbor Zarja — Spomladanski koncert v SND.
21. aprila, petek — Golden Gophers Club — Ples v SND.
22. aprila, sobota — Društvo Vodnikov Venec šte. 147 SNPJ — Ples v SND.
22. aprila, sobota — Spomladanska veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.
23. aprila, nedelja — 30-letnica zbora "Jadran". Popoldne opereta "Grof cigan", zvečer ples v SDD, Waterloo Rd.
23. aprila, nedelja — Glasbena Matica poda opereto "Gospodična Nituš" v SND.
23. aprila, nedelja — Otvoritev novega Ameriško-slovenskega doma na Recher Ave. ob 1. uri popoldne.

28. aprila, petek — Independent Veterans Club — Ples v SND.
29. aprila, sobota — Društvo

Lipa št. 129 SNPJ — Ples v Slov. nar. domu.
30. aprila, nedelja — Pevski zbor "Abrašević" — Koncert v SND.
30. aprila, nedelja — Koncert in ples zbora "Slovan" v SDD na Recher Ave.

MAJA

5. maja, petek — Veterans Blasković Post No. 5275 — Ples v SND.
6. maja, sobota — Društvo Sv. Anne št. 4 SDZ — Ples v Slov. nar. domu.
7. maja, nedelja — Koncert pev zbora Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.
7. maja, nedelja — Koncert zbora "Triglav" v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Ave. Po koncertu plesna zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
13. maja, sobota — Clev. Athletic League of SNPJ — Ples v Slov. nar. domu.
14. maja, nedelja — Materinski dan — veselica ženskega odsega Kluba zapadnih slovenskih društev, 6818 Denison Ave.

14. maja, nedelja — 25-letnico društva Euclid št. 29 SDZ v Slov. društvenem domu na Recher Ave.
19. maja, petek — American Veterans WW No. 2 — Ples v Slov. nar. domu.
20. maja, sobota — Društvo Sv. Katarina št. 29 SZS — Ples v Slov. nar. domu.
21. maja, nedelja — Otvoritev pikniške sezone na SNPJ farmi.
26. maja, petek — Društvo Washington št. 38 SDZ — Ples v Slov. nar. domu.
27. maja, sobota — Društvo Srca Marije — Plesna veselica v Slov. nar. domu.
28. maja, nedelja — Piknik društva "Soča" št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

JUNIJA

3. junija, sobota — Glasbena Matica — Plesna veselica v Slov. nar. domu.
4. junija, nedelja — Piknik društva "Združeni bratje" št. 26 SNPJ na farmi SNPJ.
10. junija, sobota — Društvo Jutrzanja Zvezda št. 137 ABZ — Ples v SND.
11. junija, nedelja — Piknik društva "Strugglers" št. 614 SNPJ na farmi SNPJ.
17. junija, sobota — Sportsman's Club of "Slovenec" št. 1 SDZ — Plesna veselica v SND.
18. junija, nedelja — Piknik društva "Naprej" št. 5 SNPJ na farmi SNPJ.
24. junija, sobota — Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ.
25. junija, nedelja — Piknik društva "V Boj" št. 53 SNPJ na farmi SNPJ.

JULIJA

1. julija, sobota — Piknik društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na farmi SNPJ.
4. julija, torek — Piknik pevškega zbora "Slovan" na SNPJ farmi.
9. julija, nedelja — Piknik društva "Concordians" št. 185 SNPJ na farmi SNPJ.
15. julija, sobota — Piknik farmskega odbora SNPJ.
16. julija, nedelja — Piknik društva "Utopians" št. 604 SNPJ na farmi SNPJ.
23. julija, nedelja — Piknik društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ na farmi SNPJ.
30. julija, nedelja — Piknik društva "Mir" št. 142 SNPJ na farmi SNPJ.
30. julija, nedelja — Proslava štiridesetletnice društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ.

AVGUSTA

6. avgusta, nedelja — Piknik društva "Comrades" št. 566 SNPJ na farmi SNPJ.
13. avgusta, nedelja — Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ.
20. avgusta, nedelja — Piknik pev. zbora Triglav na prostori Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

ZAKAJ NI DOVOLJ MESA?

(Poročilo iz Slovenije)

V zadnjem času občutno primanjkuje mesa, in to predvsem v industrijskih krajih in v mestih. Da bi bila javnost obveščena o pravih vzrokih tega pomanjkanja, naj pokažemo na glavne napake, ki ovirajo redni odkup in s tem tudi redno preskrbo potrošnikov z mesom in masčobami.

Ministrstvo za državne nabave je skupno s plansko komisijo izdelalo plan odkupa goveje živine in prašičev ter izdalo navodila za obremenitev posameznih gospodarstev v letu 1950. Na podlagi teh planov in navodil so bili okrajni odbori zadolženi, da razdelijo plane na krajevne odbore, ti pa, da obremenijo posamezna gospodarstva in izdajo odločbe za obvezni odkup. Ta naloga bi morala biti v celoti izvedena že v decembru, odkupna podjetja pa bi bila morala skleniti s posameznimi gospodarstvi pogodbe, na podlagi katerih bi že v januarju redno odkupovala.

Mnogi krajevni ljudski odbori te naloge niso vzeli dovolj resno. V številnih primerih so pustili odkupne plane ležati v miznicah in se niso lotili dela.

BUY BONDS TODAY!

Nekateri krajevni ljudski odbori v okrajih Ptuj, Poljčane, Maribor—okolica, Krško, Murska Sobota, Trebnje, Novo mesto in Gorica še vse do danes niso zadolžili posameznih gospodarstev.

Kolikor pa so plane razdelili, so to delo večinoma opravili le površno in šablonsko, na birokratski način, namesto da bi posamezna gospodarstva obremenjevali na sestankih volilcev s praviimi političnimi tolmačenjem nujnosti odkupa ter jim nato izdali časovno opredeljene odločbe za oddajo.

Hkrati so se pojavile v zvezi z izdanimi odločbami mnoge pritožbe, ki so v večini primerov neupravičene, in to predvsem od strani večjih gospodarstev. Ta vlagajo pritožbe čisto namenoma, da s tem zavlačujejo oddajo. Nekateri večji spekulantski kmetje še niso izpolnili svojih obveznosti iz leta 1949, katerim so se namenoma izmaknili, ker so računali, da jim ne bo treba zadostiti obvezni oddaji. Posamezni krajevni odbori, ki so bili zadolženi, da izdajo v l. 1949 odločbe po povišanem planu, so jih izdelali v mnogih primerih malim in srednjim kmetom, nasprotno pa so šteli velike kmete. S tem so že v naprej minirali plan obvezne oddaje, obenem pa ustvarili nerazpoloženje po vaseh, ker so večja gospodarstva, ki bi obvezno oddajo lahko izvršila, ostala brez zadolžitve. Primeri posebnega nepravilnega razdeljenih planov in nepravilnih obremenitev so se zgodili zlasti v okrajih Ptuj, Maribor-okolica, Poljčane, Murska Sobota, Ljubljana - okolica, Celje - okolica, Krško, No-

vo mesto in v manjši meri tudi v ostalih okrajih.

Dostikrat se tudi pripeti, da se odkup živine vsaj delno izvrši. Ko pa hoče odkupno podjetje odposlati odkupljeno živino v industrijska in mestna središča, okraj ne dovolijo izvoza z utemeljitvijo, da morajo prvenstveno zadostiti lastnim potrebam. Značilno je, da se to dogaja zopet v okrajih Ptuj, Poljčane, Krško, samo s to razliko, da je v to vrsto pristopila tudi Radgona, kjer je pretekli teden okrajni ljudski odbor zabilanil podjetju odpremo živine v naše največje rudarsko središče Trbovlje.

Vse navedeno onemogoča redni odkup živine in prašičev. To dokazuje uresničanje odkupnih planov za januar, ki je do 12. t. m. v goveji klavni živini izpolnjen šele z 20,2%, v pitanih prašičih pa šele s 3,8%. Odstotek izpolnitve plana pa bi moral znašati že 33%. Tako seveda v nobenem primeru ne more biti za vse potrebe dovolj mesa.

Da se navedeno stanje popravi in zagotovijo potrošnikom pripadajoče količine mesa in masčob, je nujno potrebno, da okraj pregledajo, ali so krajevni odbori pravilno razdelili plane in kmetovalcem izdali odločbe. Odborom, ki nimajo dobro izvežbanega upravnega in političnega ter gospodarskega razgledanega kadra, je potrebno nuditi strokovno pomoč.

Vse pritožbe na izdane odločbe je treba reševati po uredbi v določenem roku v upravičenih primerih, takoj izvesti popravke, nasprotno pa poklicati na odgovor in občutno kaznovati vse tiste kmetovalce, ki so pritožbe vlagali neupravičeno, zgolj iz spekulantskih namenov.

Po ponovnem pregledu izpolnitve planov za l. 1949 je treba

izterjati vse zaostanke pri spekulantskih gospodarstvih, ki so namenoma zavlačevali oddajo živine in prašičev. Kolikor bi pri dejanskem pregledu ugotovili, da so bile odločbe v letu 1949 izdane nepravilno, je treba zbrati potrebne podatke po velikostnih skupinah in jih sumarno s potrebno obrazložitvijo preko oblastnih ljudskih odborov predložiti ministrstvu za državne nabave v rešitev.

Odkupna podjetja morajo takoj začeti z odkupom, in to tako zaostankov iz leta 1949 kakor rednih obveznosti za leto 1950, živino pa odpredajati po prejetih dispozicijah prvenstveno v industrijska in mestna središča.

Če bodo posamezni okrajni in krajevni ljudski odbori ter odkupna podjetja odpravili te nepravilnosti in se dnevno borili za zavarovanje zakonitosti ter izpolnjevanje dnevnih odkupnih nalog bo redna preskrba z mesom in masčobami zagotovljena. Potrošniki bodo dobili, kar jim pripada.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNACBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41;

54 je 43 in 56 je 44. (Se vrtiliško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

Moške srajce: št. 35 je ame-

Came to get a money-stretcher!

IF YOU THINK somebody's playing a prank on this young fellow—like sending him for a can of striped paint or a bucket of steam or a left-handed monkey wrench—you're all wrong.

He's really buying a money-stretcher—a United States Savings Bond.

In ten short years, every three dollars he invests stretches into four dollars.

But you don't have to show up at the window every time you want to buy a U. S. Savings Bond. You can stretch your dollars automatically—with a stroke of the pen.

Simply sign up under your firm's Payroll Savings Plan if you're employed—your bank's Bond-A-Month Plan if you work for yourself.

Automatic saving is sure saving—U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 1-7200

NICK POPOVIC, predsednik

ANTON INGOLIČ:

MLADA LETA

POVEST

(Nadaljevanje)

A prav tisti dan je dobila od Tine dolgo in tako strastno pismo kakor še nikoli. Ne moreti, sicer umrje od hrepenenja. Ali se še spominja tiste noči z nageljni? Ali še ve, kako lepo je bilo? O, on ve samo to! Nič drugega ne ve in noče vedeti. Naj pride v nedeljo domov ali pa pride on k nji!

O, sedaj ne uide več temu! Zaznamovana je s to ljubeznijo. Kaj pomaga, če se vse dneve bori z njo, ko eno samo Tineto pismo prežene vse njene sklepe, ko ena noč zbudi v nji tisto toplo in neutešljivo hrepenenje. O, saj še nikoli ni tako hrepenela kakor tisti večer. Saj se je šele tedaj vžgalo v njej. Sredi noči je ovila roke okoli blazine in se pogreznila vanjo, vse telo pa ji je podrtavalo!

In ko je v nedeljo prišel Tine, se je razplamenelo v njej, da je nekaj dni potem hodila okoli kakor omamljena. Nič ni vedela,

kaj so govorili okoli nje, samo sladko ji je bilo. Sele proti koncu tedna se je zavedela, in tedaj jo je prevzela še hujša groza.

Ali je res to ona, ki se vsa leta ni zmenila ni za fante, ki ji v srcu ni vstalo niti najmanjše hrepenenje? Je to ona, ki se je tega vedno samo bala in venomer prosila Marijo, naj tega nikoli ne doživi? In če se bo poročila, ali bi se ne moglo zgoditi z njo kakor z Marijo, je tedaj prosila. In še potem, ko je vzljubila Tine, ni nikoli mislila na to; ko je v Tinetovih pismih prvič zasluhla, kaj hoče, je obupno jokala. Sedaj pa se je že drugič zgodilo.

Toda ona je še močna! Ne sme, ne sme se vdati svojim čustvom! Ne sme! Molila bo k Marti kakor nekoč v samostanu, in ona ji bo pomagala.

Tiste dni ni Marta z nikomer govorila, ni se nasmehnila, jedi toliko da je pokusila, in ob jutrih je hodila k maši. Popoldne pa je vse ure presedela ob bol-

nem Vajdi, kjer je ob pogledu na njegovo napol mrtvo telo našla vedno novih moči, da se ni vdala mehkim in zapeljivim čustvom.

Neki popoldan pa se je Vajda rahlo dvignil v postelji, iztegnil roke proti Marti, ki je sedela ob peči, in zaprosil:

"Glejte na moje otroke! Ostane pri nas in glejte nanje! Vi ste tako dobri, pošten in lepi."

Cez čas je nadaljeval tiše in počasneje:

"Marta, poslušajte me! Naj vam povem, preden odidem. V življenju nisem videl mnogo lepega, tudi nisem doživel kaj velikega. Ko sem bil še mlad, sem bil neumen kakor vsi mladi fantje, norel sem za vinom in dekletki. Ko sem pa vzel Lizo in prevzel gostilno in kmetijo, sem imel same skrbi in kmalu sem zbolel. Toda ko ste prišli vi k nam, mi je bilo, kakor da je prišlo v mojo hišo nekaj velikega, dragocenega."

Vajda je utihnil. Uprl se je na roke in se trudoma še nekoliko

dvignil, zajel sapo in nadaljeval s suhim glasom. Njegove skoraj rumene oči so gorele v čudnem ognju.

"In ves sem se poživel. V mojo hišo, ki je poznala samo kričanje in pretepanje, je prišlo nekaj lepega, svetega. Takoj ko ste prišli, ste se mi zdeli zelo znani. Nekje sem vas moral videti, a nisem se mogel domisliti, kje. Mnogo sem premišljeval o tem. Šele čez nekaj dni sem se domislil.—Bilo je pred mnogimi leti, ko še nisem bil poročen. Tedaj sem hodil po gorah in kupoval vino za Bežjaka v mestu. Seveda sem bil vsak popoldan pijan. Dopoldne sem pokušal vino in delal pogodbe, popoldne pa sem se napil.

"Tako sem nekoč ponoči taval po klancih pijan domov. Kar mahoma pa sem zašel v nekaj gozd ali kaj, se nekaj časa v temi otepal, nazadnje pa padel na tla in zaspal. Ko sem se drugi dan zbudil, je ležala tik moje glave Marija. Gledala me je tako žalostno in živo, da sem okamenel

od groze. Spoznal sem, da sem zašel v kapelo, v tisto takoj od Tihone na prvem hribu, in podrl velik Marijin kip z oltarja. Ko sem natančneje pogledal, sem spoznal, da ima Marija glavo odlomljeno, obleko pa vso pohojeno in raztrgano.

"Vzel sem glavo v roke. Velike sinje oči je imela in zlate lase. Dolgo sem jo hranil v omari, potem pa mi je nekam izginila.—In glejte, Marta, vi ste podobni tisti Mariji, prav takšne oči in lase imate, prav tako lepo in žalostno gledate!"

Vajda je spet utihnil. Popadel ga je suh, oster kašelj in ga stresal in mučil nekaj minut. Ko se je spet umiril, se je iznova zazrl v Marto, ki je nepremično strmela vanj.

"Od tedaj sem si mislil, da je Marija, ki sem jo jaz razbil, spet čivila in prišla k meni. Saj v tisto kapelo sem postavil novo, od tedaj nisem bil nikoli več pijan in kmalu sem se oženil, toda vsa leta me je tiščal ta greh v duši. A ko ste vi prišli k nam,

sem začutil, da mi je Marija vendar odpustila in me bo kmalu rešila te strašne bolezni, ki mi jo je poslala za kazen. In sedaj že čutim, kako odhajam. Da, Marija mi je odpustila, ker je vas poslala k meni..."

Spet ga je zgrabilo. Kašelj ni hotel ponehati. Glava se mu je že majala kakor brez življenja. Padel je na blazine, oči so se mu čudno obračale. Marta je že hotela poklicati koga, toda od groze ji je zamrl glas v grlu. Vajda pa je iztegoval roke proti nji in jecal:

"Marija, ali si res prišla? Jeli, da nisi več huda name? Olepsal sem ti kapelo, naročeval maše, podpiral reveže in tri leta bolehal. Mnogo sem trpel zaradi svojega greha. Zato si mi ga pa tudi odpustila! Kako pa bi bila sicer prišla pod mojo streho! Tam v mali sobici si spala, poleg tebe pa so pijanci razgrajali, pili in se pretepali. O, odpusti mi, da ti nisem mogel dati lepše sobe! Da sem bil zdrav, bi ti bil postavil palačo! (Dalje prihodnjic),

FERDO GODINA:

BELE TULPIKE

ROMAN

(Roman je bil spisan leta 1941)

(Nadaljevanje)

"Se ne veš," se je začudil Krampač. "Vsak dan pričakujeva pisma, kdaj se vrnejo. Brunner mi bo prinesel nekaj tobaka."

Zakaj je šla Rahela? Njej ne bi bilo treba iti. Bilo mi je, kakor da bi mi srce hotelo počiti. Moja slaba pljuča so trpela.

Čaj na mizi je bil topel. Prijel sem skodelico in jo nesel k ustom. Krampač in Berta sta bila v kuhinji.

Zakaj se je to zgodilo? Rahela, morala se vrniti! Prijel sem stol, kjer je zmeraj sedela. Zdrzil sem se. Kaj delam?

Prišel je Krampač. Ves srečen je bil, da sem prišel.

"Doma si bil, praviš," mi je rekel. "Kaj je novega? Rib je kaj? Zda morajo biti tudi že race?"

Kaj mi je bilo vse to, ko ni bilo nje. Vsak pogovor je prazen, brez vsebine, ko ga ne poslušas ona.

"Si bolan?" me je vprašal. "Ne," sem dejal. "Od Grafiča sem prišel, pa sem truden."

Pogovor se je začel o Grafiču. Zda sem zvedel, kako je z administratorjem. Pozabil sem nekoliko na Brunnerjeve, ker mi je Krampač na široko pripovedoval zgodbo o čudaškem Grafiču.

Bilo je pred devetimi, deseti mi leti. V Turnišču je umrl plebanuš. Takrat je kaplanoval

tam Grafič. Faro je zaprosil Grafič, ki je postal administrator. Kerpa je bila cerkev v Turnišču patronat, je bilo mnogo pisanja med škofijo in grofijo, ki je imela tudi pravico pri izbiri novega plebanuša. No, administrator je pa pasel ovčice v Turnišču nemoteno.

Bilo je poleti. Vroče sonce je sijalo. Skozi Turnišče je drsela kočija, v katero so bili vpreženi štirje beli konji. Peljala se je grofica.

Konji so se pred cerkvijo ustavili. Kočijaž je skočil s kozla in pomagal grofici izstopiti. V belem, dolgem krilu in s sončnikom v roki je šla grofica v staro cerkev, kjer je bila grofovska grobnica. V novo cerkev, ki so jo ploeg stare postavili farani, ni grofica nikoli stopila.

Ko je prišla grofica v staro cerkev, je obstala. Na grobnici pred zapuščenim oltarjem, sta ležala dva lovška psa. Grobnica jima je bila hladnejša kot ostali cement.

Grofica je poklicala kočijaža: "Čigavi so psi!" je govorila vsa iz sebe.

V novi cerkvi, ki je stala tik stare, je molil administrator Grafič. Ko je slišal pogovor, je vstopil v staro cerkev.

"Psi so moji," je rekel trdo, kakor je znal samo on.

"Jaz sem grofica," je rekla dama v beli obleki s pritajeno jezo.

"To mene nič ne briga, psostve hoste podili ven."

Grofica je onemela. Trenutek je molčala in zrla Grafiča. Nato se je obrnila brez besede in šla. Grofice ni bilo več na grobnico njenih prednikov, toda administrator Grafič ni postal v Turnišču nikoli plebanuš.

Krampač je to s smehom pripovedoval.

"Zaradi tega ga tudi ne marata dekan Jerebič in plebanuš Cotlin."

"Zakaj ne?" sem se začudil.

"Grofica je odstopila lendarški cerkvi nekaj zemlje samo zato, da dekan dela na to, da bo Grafič prestavljen. Tudi Cotlin dobiva neke podpore od grofice."

Skušal sem zbrati misli. Ali bi ne bil to tudi vzrok kongresa? Zdelo se mi je, ker sem zda poznal Jerebiča in Cotlina, da je tu odstranitev Grafiča važnejša kakor tisočdevetstoletnica Kristusove smrti.

"To so pač novice za ženske," sem 'se smejal.

"Ne!" se je začudil Krampač.

"Kako bi pa ostal Grafič deset let administrator na mestu, kjer mu nasprotujeta Jerebič in Cotlin. Ti tega ne razumeš, Krampač."

"Grafič je v sorodu s škofom, ne Berta?" je vztrajal Krampač in se obrnil k ženi.

"Škofove sestre sin je," je razlagala Berta. Osupnil sem. Krampač si je prižgal cigareto.

Grafič je škofov sorodnik! Močnega sem se začutil tedaj. Jaz sem Grafiču pomagal. Nisem se bal nikogar več. Če škofov sorodnik je na moji strani, pa bi se jaz tako gnil za to, če me dekan Jerebič porajta ali ne. Če bi moja mati vedela, ne bi več jokala. Moja mati je predbra, preveč se boji zame.

Berta je pletla. Bila je zadovoljna, da sem postal boljše volje. Pozno v noč smo kramljali. Ko smo se nasmejali Grafiču, je prišel pogovor na Brunnerjeve.

"Vsak dan pričakujemo pismo," je ponovila Berta. Samo da pridejo. Vsi morajo priti.

Sel sem od Krampača zadovoljen. Toliko novih stvari sem zvedel. Želel sem si pa samo, da bi se Brunnerjevi kmalu vrnili.

Krampač je šel z ženo in otrokoma na sprehod. Stopil je k meni na farof. Mogočno je stopil. Vedel sem, kaj mi bo povedal. Najraje bi ga objel.

"So, kaj ne da so prišli?" bi ga najraje vprašal.

Pa nisem storil tega. Samo stol sem mu ponudil, da bi sedel.

"Utegneš z nama na hrib? Ne bo ti škodovalo," mi je dejal. Nisem vedel, kako bi iztrgal iz njega novico, da so Brunnerjevi prišli, da pridejo še danes, da jo bom še danes videl, njo, ki se bo vrnila bog ve kakšna.

"Imam pogreb," sem dejal.

"Brunnerjevi pridejo zvečer," je dejal toplo, da bi mu človek dal za to vse, kar bi imel.

"Res?" sem se zadrževal.

"Stopi na cesto, zunaj je Berta z otrokoma."

Berta je stala pri hribu, oba otroka pa sta skakala po klanecu. Ko me je zagledala, so ji zažarele oči. Dala mi je roko, čeprav smo se včeraj videli. Krampačova sta razumela mojo srečo.

"No, prideš?" je dejala mehko Berta. "Na kolodvor jih bom šli vsi čakati, potem smo pa povabljeni k njim."

"Jaz tudi?" sem vprašal nehotno.

"Brunner tudi tebe vabi," je dejal Krampač.

Govorilo smo tiho, da nas ne bi kdo na farovžu slišal. Vse, kar je bilo okoli mene, je bilo lepo in prijetno.

"Pogreb imam, zvečer bom pa prišel."

"Prav," je pritrdil Krampač. "Pridem gotovo."

Krampačevi so šli v hrib, a

Uncle Sam Says

Veterans, Be Wise! Some of you have already received a National Service Life Insurance dividend which should be the means of starting a sound financial future. The smart veteran, in addition to using some of that money for essentials, will put the balance to work for him by investing it in U. S. Savings Bonds. Every dividend dollar set aside in Savings Bonds is a working dollar, busy earning extra dollars. Then, after that initial investment, sign up where you work for the purchase of Savings Bonds regularly, on each payday. START SAVING IN 1950 FOR 1960.

U. S. Treasury Department

jaz na farovž. Pred cerkvijo je čakal voz in tudi zvoniti je že začelo. Vzel sem štolo in roket ter odhitel pred cerkev. Lepo, lepo je bilo na svetu.

Po trdem tlaku je ropotal koleselj, da se je ropotanje odbijalo od lendarških hiš. Kmetje, ki so se vračali z gorci ali iz mesta, so me pozdravljali. Odzdravljaj sem jim prav iz srca. Tudi organist se je razgibal, ko je videl mene veselega.

"Vi, gospod kaplan, bi si lahko kupili namesto motorja avto. Ne pride vam dražje. Tak prdaš, kot ga imate sedaj, dosti stane."

"Dober je zame," sem vztrajal. "Kaj bi jaz z avtom?"

"Ne bi se bilo treba voziti v teh starih škatalah. Ste videli tega, ki je prišel mimo, gospod kaplan?" me je nenadoma vprašal.

"Ne."

"Ta vam ni dal pšenice. Pravi, da so si nebesa in pekli popi sami izmislili. Da mu vsaj krava ne bi srečno skotila," si je govoril organist. Smejale sem se mu. Tako mi je ugajalo "da mu vsaj krava ne bi srečno skotila". Dohajala sva ženske v črnih robcih. Bogatejše so imele tudi črne predpasnike na belih, široko nabranih krilih.

Težka konja sta pokala s kopti po trdi cesti in koleselj je ropotal, da sem komaj mogel med ropotanjem razločiti organista:

"Madžari vas imajo radi, gospod kaplan! — Ste videli to, ki smo jo prehiteli. Jolanka, vaška prasica; ta bo imela zdaj četrtega nezakonskega otroka. — Kaj če bi si vi le kupili avto, gospod kaplan?"

Nisem se hotel vrniti v Lendaro pred sončnim zahodom. Šel sem peš med njivami proti mestu. Nisem se hotel peljati. Zavil sem ob črncu proti Lendaro.

AUGUST KOLLANDER

6419 ST. CLAIR AVE. Tel. HE 1-4148

CLEVELAND 3, OHIO

POŠILJAMO: Denar v Jugoslavijo. Trsti, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je zadržana.

PRODAJAMO: Karne za prekomorske kraje in nazaj po originalnih cenah. Imamo ustotivno tudi za vse glavne avijonske družbe. American Express travel čke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah. Jugoslovanski denar in znamke. Zaboje za pošiljanje blaga ali živil v staro domovino. Če želite, nabavi tudi določeno blago za v pakete trdka sama.

PREVZEMAMO: Zavitke od rojakov in jih točno odpremljamo na naslovnike.

SPREJEMAMO: Naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za streptomycin preko družb ADRIATIC, EXPRESS, DOBROVOLJNI ODBOR za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO: Pri nabavi potniških dokumentov: nudimo pomoč potnikom. SODELUJEMO: Pri ureditvi raznih strokovnih in tudi begunskih zadev. OPRAVLJAMO: NOTARSKE posle.

Rojaki v Kanadi in drugih deželah lahko pošljejo denarna in druga naročila potom naše trdke.

Za nadaljnja pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE zanesljivo in dobro znano trdke

A. KOLLANDER

Driving Blind?

If your vision is blocked by snow, sleet or frost on the windshield, you're driving blind. Better get a reliable windshield wiper and defroster for your car. It's cheaper than an accident, and the life you save may be your own!

Be Careful—the life you save may be your own!

This advertisement sponsored in the interest of your safety by

ENAKOPRAVNOST

Same "Lift," Different Cargo

Ever wonder what happened to the Berlin Airlift? Many of the men and the planes are still carrying on an important job of transporting men and supplies on "routine" training missions in Germany. The photo shows riflemen of an Infantry Regimental Combat Team boarding one of the big C-54 cargo planes for a move somewhere in Western Germany. The entire combat team, with their complete equipment, made the trip in C-54's during recent maneuvers.

Spomnil sem se svoje matere. Tudi ona mora biti vesela, če je veselo vse, kar živi. Popoldne se odpeljem domov.

(Dalje prihodnjič)

V blag spomin

PRVE OBLETNICE PRERANE SMRTI NAŠE NADVSE LJUBLJENE MAME IN STARE MAME

Mary Lukek

SVOJE MILE OČI JE ZATISNILA ZA VEDNO DNE 6. MARCA 1949.

Oj mamica, predraga Ti, zaprla trudne si oči, a v srcih naših še živiš. Ljubljene naše ne vgasiš.

Kako pozabit to gomilo, kjer blago spi srce, ki nam brezmejno vdano bilo ves čas do zadnjega je dne.

ŽALUJOČI OSTALI:

LEO, sin
LEONA KOLMAN in MARY DOLENEC, hčeri
ter vnuki

Cleveland, Ohio,
dne 6. marca 1950.

Children are more likely to get this:

When parents regularly buy these:

Automatic saving is sure saving — U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.